

COMITÉ VAN WATERGEBRUIKERS

ADVIES

Door de wateroperatoren VIVAQUA en BMW B ingediende tariefvoorstellen

---

Aanvrager

BRUGEL

Aanvraag ontvangen op

7 september 2021

Advies aangenomen door het Comité van
Watergebruikers op

4 octobre 2021

CWG

Bischoffsheimlaan 26 - 1000 Brussel

Tel. : 02 205 68 68 - info@rlbhg.brussels - www.rlbhg.brussels

Vooraf

Op 07/09/2021 heeft het Comité van Watergebruikers (hierna « het Comité ») een adviesaanvraag ontvangen betreffende de tariefvoorstellen die door de wateroperatoren VIVAQUA en BMWB werden ingediend.

In maart 2021 publiceerde BRUGEL de eerste tariefmethodologieën die het mogelijk maakten om de watertarieven in het Brussels Gewest voor de periode 2022-2026 vast te stellen. Op basis van daarvan hebben de wateroperatoren (VIVAQUA en BMWB) hun initiële tariefvoorstellen opgesteld, die eind juni 2021 aan BRUGEL werden overgemaakt. Deze werden in juli en augustus 2021 met de operatoren besproken.

Overeenkomstig de kaderordonnantie Water moet BRUGEL de conformiteit van het tariefvoorstel met de tariefmethodologie nagaan. De in de methodologie gemaakte en goedgekeurde keuzes kunnen in deze valideringsfase in principe niet opnieuw ter discussie worden gesteld. BRUGEL heeft een ontwerp van beslissingen inzake elk tariefvoorstel van de operatoren opgesteld.

BRUGEL legt zijn ontwerpen van beslissingen, samen met de tariefvoorstellen, ter raadpleging aan het Comité van Watergebruikers voor. De ontvangen commentaren zullen in de definitieve beslissingen van BRUGEL worden opgenomen. Op basis hiervan zullen de operatoren worden verzocht om zo nodig hun tariefvoorstel aan te passen. Deze aangepaste voorstellen zullen vervolgens tegen december 2021 opnieuw ter goedkeuring aan BRUGEL worden voorgelegd.

Advies

Het Comité wordt over de tariefstijging voor de periode 2022-2026 geraadpleegd. Om de draagwijdte van de geplande verhoging te begrijpen, wordt in de door BRUGEL verstrekte documenten een vergelijking gemaakt tussen wat een kleine/middelgrote/grote gebruiker in 2021 en in 2022 zou besteden. De tarieven voor het jaar 2022 komen echter niet overeen met de tarieven die in 2022 van kracht zouden moeten worden.

De tarieven voor 2022 die in de door BRUGEL verstrekte documenten worden opgegeven, komen immers overeen met het progressieve tarief dat in 2022 niet in werking zou mogen treden. Zelfs indien het progressieve tarief niet zou worden afgeschaft, zijn het aantal huishoudens en de volumes waarop het lineaire tarief betrekking heeft, groter dan deze die aan het progressieve tarief zijn onderworpen.

De vergelijking van de tarieven voor 2021-2022 is op zijn zachtst gezegd verrassend, en het Comité verbaast zich erover dat een dergelijke tabel aan het Comité van Watergebruikers wordt voorgelegd.

Tenslotte is er in de door VIVAQUA op vrijdag 17 september 2021 tijdens de presentatievergadering getoonde overheadsheets sprake van een prijs van 3,72 €/m³ inclusief BTW, terwijl de door BRUGEL verstrekte documenten 3,8614 €/m³ inclusief BTW vermelden. Het Comité verzoekt derhalve om deze prijs op te helderen.

1. Algemene beschouwingen

In het algemeen betreft **XXX (CGEE)** het dat de beoogde oplossing om aan de financieringsbehoeften van VIVAQUA tegemoet te komen, een verhoging van de waterprijs inhoudt. Geen enkel alternatief, zoals een verhoging van de subsidies of een alternatieve financiering van de regenwatersanering, werd in overweging genomen. Er wordt een schuldverhoging van VIVAQUA voorgesteld, maar deze oplossing leidt enkel tot uitstel van het financieringsprobleem.

XXX (CGEE) herinnert eraan dat het beginsel « de vervuiler betaalt », dat in de kaderordonnantie Water op naar voren wordt geschoven, in deze tariefvoorstellen niet wordt nageleefd, gezien de waterverbruiker betaalt voor de sanering van het regenwater, dat meer dan de helft uitmaakt van de hoeveelheden water die in de noordelijke en zuidelijke waterzuiveringsinstallaties terecht komen. Deze zeer belangrijke kostenpost, die door de waterfactuur van de gebruikers wordt gedekt, is in werkelijkheid een verkapte belasting die in verhouding staat tot het waterverbruik van de gebruikers (en niet tot de inkomens). Deze belasting is in het bijzonder nadelig voor ondernemingen die grote hoeveelheden water verbruiken en voor grote huishoudens die meer water verbruiken dan kleinere. Bovendien zou voor **het Comité** de financiering van de regenwatersanering via een andere weg dan de waterfactuur de waterprijs kunnen doen dalen in plaats van stijgen, of de schuldgraad van de intercommunale verminderen.

De tariefstijging van 15% voor 2022 zal aanzienlijke gevolgen hebben voor vele arme huishoudens. Er is inderdaad een sociale tegemoetkoming voor de begunstigden van de verhoogde tegemoetkoming (BVT) voorzien, maar deze maatregel, ook al is deze zeer positief, zal niet op alle arme huishoudens betrekking hebben. 27% van de Brusselse huishoudens zou van de maatregel moeten genieten, maar het armoedecijfer dat elk jaar op basis van de SILC-enquête wordt geraamd, bedraagt 1/3 van de Brusselse bevolking. Bovendien zal de sociale tegemoetkoming, zoals elke maatregel van dit type, met problemen van non-take up gepaard gaan.

Derhalve vraagt **XXX (CGEE)** om rekening te houden met de gevolgen van de tariefverhoging voor personen die in waterarmoede dreigen te vervallen, ook al zullen zij een sociale tegemoetkoming ontvangen, gezien deze tegemoetkoming bedoeld is om de kosten van de verhoging voor deze huishoudens te dekken, maar geen echt instrument is om waterarmoede te bestrijden.

2. Bijzondere beschouwingen

2.1 Aanzienlijke verhoging van het gewestelijke saneringstarief voor huishoudelijke meters

In zijn uiteenzetting van 17 september 2021 aan de leden van Brupartners en het Comité van Watergebruikers kondigde BRUGEL in het rood (sic) aan dat de BMWB een tariefaanvraag had ingediend die bestaat uit een status quo ten opzichte van de huidige tarieven voor de hele periode, hetzij 0,5757 €/m³ exclusief BTW (0,6103 €/m³ inclusief BTW). Deze verklaring klopt enkel voor niet-huishoudelijke meters die aan het lineaire tarief zijn onderworpen. In 2021 worden de huishoudelijke meters aan het progressieve tarief onderworpen. Het gewestelijke saneringstarief voor huishoudelijke meters omvat derhalve vier schijven. Bij een gemiddeld verbruik van 35 m³/persoon/jaar bedragen de kosten van de gewestelijke sanering 0,5144 €/m³.

Voor een huishouden met een gemiddeld waterverbruik van 35 m³/persoon/jaar zal de saneringsprijs in 2021 en 2022 dus niet dezelfde zijn, maar met bijna 19% stijgen.

Het Comité is van mening dat een dergelijke verhoging van het gewestelijke saneringstarief voor huishoudelijke meters niet gerechtvaardigd is en dringt aan op een sterke verlaging ervan.

2.2 Convergentie van de huishoudelijke en niet-huishoudelijke tarieven

VIVAQUA stelt voor om alle huishoudelijke en niet-huishoudelijke tarieven met 15% te verhogen (vaste en variabele termijnen). Hierdoor zou het niet-huishoudelijke lineaire tarief 21,5% duurder worden dan het huishoudelijke lineaire tarief. **Het Comité** is om vier redenen voorstander van de handhaving van een dergelijk verschil tussen de huishoudelijke en niet-huishoudelijke tarieven :

1. Voor huishoudens is water een basisbehoefte voor het leven en de menselijke waardigheid. Voor ondernemingen en algemene economische activiteiten heeft water niet hetzelfde belang, gezien het een intermediair verbruiksgoed als alle andere is.
2. De meeste ondernemingen kunnen genieten van de BTW-terugvordering en belastingaftrek op de waterfactuur in het kader van de Ven.B. Met een identiek tarief voor huishoudens en niet-huishoudens zouden ondernemingen *in fine* minder voor hun water betalen dan huishoudens, wat niet billijk is (in het bijzonder ten aanzien van het vorige punt).
3. Aangezien het door de niet-huishoudelijke gebruikers gevraagde debiet en de lozing van afvalwater hoger zijn, moeten de exploitatie- en investeringskosten door de waterprijs in het algemeen en de niet-huishoudelijke tarieven in het bijzonder worden gedragen. Dit door VIVAQUA naar voren geschoven argument is relevant.
4. Evenzo is het waarschijnlijk dat sommige niet-huishoudelijke gebruikers meer vervuild water lozen en dat dit het risico van aantasting van de riolen verhoogt en een complexere zuivering vereist. Er kan dus van worden uitgegaan dat niet-huishoudelijk afvalwater gemiddeld sterker verontreinigd is dan huishoudelijk afvalwater.

Het Comité begrijpt het argument niet van de lastenverschuiving van 23% tussen huishoudelijk en niet-huishoudelijk. Niettemin is **het Comité** van mening dat het niet billijk zou zijn indien de prijzen voor huishoudelijk en niet-huishoudelijk water gelijk zouden zijn of gelijk zouden worden.

2.3 Progressieve tarifiering

Voor het geval dat de progressieve tarifiering zou moeten worden gehandhaafd, heeft VIVAQUA een geringe spanning tussen schijf 2 en 3 voorgesteld. In het licht van de resultaten van het artikel dat in Brussels Studies inzake de progressieve tarifiering voor water werd gepubliceerd¹, is **het Comité** voorstander van de door VIVAQUA voorgestelde geringe spanning tussen schijven 2 en 3 en pleit het voor een vernauwing tussen schijven 1 en 2 om zo de negatieve effecten van de progressieve tarifiering te beperken.

Volgens BRUGEL is het geringe verschil tussen schijven 2 en 3 onvoldoende in overeenstemming met het in de ordonnantie vervatte beginsel van progressieve tarifiering. In de kaderordonnantie Water wordt echter niets over de aard van de progressiviteit van de watertarifiering verduidelijkt. Bovendien lijkt er een (politieke) consensus ten nadele van de progressieve tarifiering te bestaan.

¹ <https://journals.openedition.org/brussels/5494?lang=nl>

Daarnaast geeft BRUGEL in zijn uiteenzetting van 17 september 2021 aan de leden van Brupartners en het Comité van Watergebruikers en in zijn ontwerp van beslissing tot verwerping van het tariefvoorstel van VIVAQUA aan dat het progressieve tarief voordeliger is (dan het lineaire tarief). **Het Comité** vindt deze verklaring betwistbaar, gezien deze met name afhangt van het verbruiksprofiel en de situatie in het rijksregister van het huishouden (cfr. artikel van Brussels Studies inzake de progressieve watertarifiering).

2.4 Daling van de facturen voor huishoudens die tegen het lineaire enkelvoudige tarief worden gefactureerd

Op bladzijde 30 van de beslissing tot verwerping van het initiële tariefvoorstel van VIVAQUA staat vermeld : « *Huishoudens [d.w.z. deze met een gemengde collectieve meter] die momenteel aan het lineaire (enkelvoudige) tarief worden gefactureerd, zullen hun factuur vanaf 2022 zien dalen als gevolg van de toepassing van het lineaire huishoudelijke tarief, terwijl alle andere huishoudens (behalve grootverbruikers) hun facturen zullen zien stijgen* ».

Volgens **het Comité** lijkt deze verklaring niet altijd juist te zijn. Klanten met een gemengde meter en een hoog waterverbruik (verbruik tweemaal het gemiddelde verbruik per hoofd van de bevolking) zullen het niet-huishoudelijke lineaire tarief behouden. Hun rekening zal dus met 15% stijgen en de huishoudens die met dit type meter worden bevoorrad, zullen een ongerechtvaardigd hoge prijs voor hun water blijven betalen. Anderzijds zullen klanten die tot nu toe een gemengde meter hadden met een laag waterverbruik (verbruik minder dan tweemaal het gemiddelde verbruik per hoofd van de bevolking) hun factuur zien dalen. In werkelijkheid zullen de huishoudens achter deze meters de juiste prijs voor hun water betalen. De economische activiteiten die zich achter dit type meter bevinden, zullen echter van een te laag tarief genieten.

Er wordt geen informatie over de verdeling van de betrokken gevallen en volumes verstrekt. **Het Comité** heeft de volgende vragen : Hoeveel gemengde meters zullen op het huishoudelijke lineaire tarief en hoeveel op het niet-huishoudelijke lineaire tarief worden overgeschakeld ? In principe zou de tariefverlaging betrekking moeten hebben op beperkte volumes (gezien grote verbruikers de facto van het mechanisme zullen worden uitgesloten) en zullen de huishoudens een prijs betalen die in overeenstemming is met het waarschijnlijke type verbruik. Het zou dus om een rechtmatige regularisatie van de situatie en niet om een ongerechtvaardigde prijsverlaging voor één categorie van huishoudens gaan.

Derhalve is **het Comité** niet van oordeel dat het tariefvoorstel van VIVAQUA voor gemengde meters moet worden aangepast.

2.5 Sociale tegemoetkoming

Het Comité herhaalt dat de geplande tariefverhogingen bovenop andere verhogingen (gas, elektriciteit) zullen komen, hetgeen zal leiden tot bijkomende kosten die huishoudens zullen treffen, en in het bijzonder de meest kwetsbaren, voor wie de energiefactuur op het budget weegt. Hoewel de sociale tegemoetkoming in alle documenten wordt vermeld, betreurt **het Comité** het dat geen informatie is verstrekt over dit project, noch over de vorm die het zou aannemen, noch over de beoogde modaliteiten of bedragen. Voor **het Comité** zou deze sociale tegemoetkoming niet alleen de verwachte stijging van de waterprijs voor de begunstigde huishoudens moeten dekken, maar zou deze een echt instrument in de strijd tegen de waterarmoede moeten worden voor degenen die er het meest nood aan hebben.

*

*   *